

Fastställd av:

Haparanda kommunfullmäktige 2017-11-20

Kalix kommunfullmäktige 2017-09-25

Överkalix kommunfullmäktige 2017-09-25

Övertorneå kommunfullmäktige 2017-09-18

Handlingsplan för det gemensamma folkhälsoarbetet 2018-2021

Denna handlingsplan är basen för arbetet med folkhälsofrågor i det gemensamma folkhälsorådet för Haparanda, Kalix, Överkalix och Övertorneå kommuner.

Utvecklingen av hälsan i befolkningen är centralt för en hållbar samhällsutveckling och för människors välbefinnande. Folkhälsan påverkas av allt från individens egna val och levnadsvanor till strukturella faktorer som yttre miljöer och demokratiska rättigheter i samhället och av många samhällsområden.

Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet i Sverige är "att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen". För att få bättre överblickbarhet har en samlad målstruktur med elva målområden utvecklats. De elva målområdena grupperar de faktorer i människors livsvillkor och levnadsvanor som har störst betydelse för hälsan. Särskilt angeläget är det att hälsan förbättras för de grupper som är mest utsatta för ohälsa.

Folkhälsoarbetet fokuseras på de faktorer som påverkar folkhälsan, det vill säga på livsvillkor, miljöer, produkter och levnadsvanor. Ansvaret för dessa är fördelade mellan olika sektorer och nivåer i samhället. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete kräver därför aktiva insatser av flera samhällsaktörer inom flera politiska områden.

Folkhälsomyndigheten har en central roll i den nationella samordningen av folkhälsoarbetet. Även arbetet med att konkretisera och följa upp de nuvarande elva målområdena¹ görs av myndigheten, som också tar fram indikatorer på hur väl målen uppfylls. Uppföljningen rapporteras till regeringen genom återkommande folkhälsopolitiska rapporter, som ger underlag för diskussioner om hur väl politiken har lyckats att påverka folkhälsan.

Utgångspunkten för vårt arbete att samverka för en god hälsoutveckling och det övergripande folkhälsomålet ska genomsyra vårt arbete.

Åtta målområden för en jämlik hälsa

Kommissionen för jämlik hälsa har i uppdrag att till maj 2017 föreslå åtgärder som kan bidra till att minska hälsoklyftorna i Sverige. Fokus ligger på skillnader mellan socioekonomiska grupper samt mellan könen. I sitt arbete har kommissionen tagit fram förslag med två inriktningar: 1) förslag för att främja en mer strategisk styrning och uppföljning av insatser för en jämlik hälsa, samt 2) förslag med syfte att skapa mer jämlika livsvillkor inom åtta områden som är centrala för en jämlik hälsa. *Dessa åtta målområden för folkhälsan är alltså inte antagna av riksdagen.*

¹ Mål för folkhälsan, Prop. 2002/03:35

Övertorneå
kommun

ÖVERKALIX
KOMMUN

KALIX KOMMUN

HAPARANDA
KOMMUN

De åtta föreslagna målområdena för folkhälsan utgörs av:

- 1. Det tidiga livets villkor**
 - Trygga och goda uppväxtvillkor är avgörande för barns och ungdomars hälsa och för folkhälsan på lång sikt
- 2. Kompetenser, kunskaper och utbildning**
 - En av de mest grundläggande samhälleliga förutsättningarna för folkhälsan
 - Ekonomiska och sociala förutsättningar
- 3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö**
 - Ökad hälsa i arbetslivet
 - Ekonomiska och sociala förutsättningar
 - Barns och ungas uppväxtvillkor
- 4. Inkomster och försörjningsmöjligheter**
 - Ekonomiska och sociala förutsättningar
- 5. Boende och närmiljö**
 - Sunda och säkra miljöer och produkter är av grundläggande betydelse för folkhälsan
 - Ekonomiska och sociala förutsättningar
 - Miljöer och produkter
- 6. Levnadsvanor**
 - Skydd mot smittspridning
 - Sexualitet och reproduktiv hälsa
 - Ökad fysisk aktivitet
 - Matvanor och livsmedel, goda matvanor och säkra livsmedel är förutsättningar för en god hälsoutveckling hos befolkningen
 - Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel, exempelvis minska tobaksbruket, minska skadeverkningar av överdrivet spelande och ett samhälle fritt från doping
- 7. Kontroll, inflytande och delaktighet**
 - stärka förmågan och möjligheten till social och kulturell delaktighet för ekonomiskt och socialt utsatta personer
 - barns, ungdomars och äldres möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället
- 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård**
 - Ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv ska genomsyra hela hälso- och sjukvården och vara en självklar del i all vård och behandling

Syftet med det gemensamma folkhälsoarbetet

Huvudsyftet med handlingsplanen är att nå en samsyn kring hur god och jämlik folkhälsa ska uppnås i Östra Norrbotten utifrån ett medborgerligt och samhällsinriktat perspektiv. Även att nå en tydligare mer enhetlig organisation som syftar till samverkan, effektiv kommunikation och rationella beslut rörande folkhälsa samt att skapa en kontaktyta mot andra samhällsaktör.

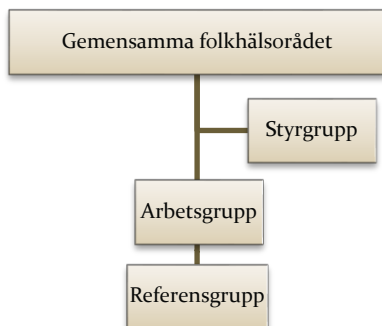
Uppdrag

Upprätta handlingsplan 2018-2021 för Östra Norrbotten där minst 3 insatsområden prioriteras med utgångspunkt i nationella folkhälsomål. Följande insatsområden har valts ut

- Goda livsvillkor för pojkar/flickor och kvinnor/män upp till 20 år
- Utbildning
- Livsstilsfrågor

Organisation

Organisationen ska bestå av en styrgrupp, arbetsgrupp samt en referensgrupp.

Vad vill vi uppnå?
Hur ska vi uppnå det?

Styrgrupp

Styrgruppen ska bevaka att aktuella folkhälsofrågor behandlas och vid behov kommer vidare för politisk behandling och avrapportering till kommunstyrelsen. Styrgruppen ska styra arbetsgruppens uppdrag och leda dem rätt i sitt arbete, samt säkerställa att folkhälsoarbetet ligger i linje med övergripande mål.

En person per kommun utses av kommunstyrelsen förslagsvis ordförande i brottsförebyggande rådet eller motsvarande.

Styrgruppens processtöd utgörs av handläggare från enheten för social hållbarhet och samhällsskydd, Länsstyrelsen i Norrbottens län. Regionen bör även bjudas in att medverka i styrgruppen. Styrgruppens arbete ska årligen rapporteras till KS.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen arbetar på uppdrag av styrgruppen. Uppdragen utförs inte i denna grupp utan den funktion som berörs tar med sig frågan till sin verksamhet.

Folkhälsosamordnare eller motsvarande i respektive kommun ska ingå i arbetsgruppen. Norrbottens Kommuner, Region Norrbotten och Polisen bör finnas representerade i arbetsgruppen.

Samordningsansvaret för arbetsgruppen ska ske mellan de olika kommunerna och byts vid årsskiftet enligt följande:

2018	Övertorneå
2019	Överkalix
2020	Kalix
2021	Haparanda

1. Samordningsansvarig kommun ansvarar för att kalla till möten och dokumentation, samt har ett övergripande ansvar för rådets fortlöpande arbete. Arbetsgruppen ska förbereda de frågor som ska tas upp i det gemensamma folkhälsorådet. Möten planeras så att de infaller före varje styrgruppsmöte.
2. Representant i arbetsgruppen från samordningsansvarig kommun har ansvar för att återrapportera vidare till styrgruppen.
3. Arbetsgruppen har ansvar för att i respektive organisationen implementera och sprida vidare arbetet samt följa upp de aktiviteter som genomförts
4. Anteckningar från arbetsgruppen samt styrgruppen ska delges till kommunchef i respektive kommun.
5. Arbetsgruppen ska arbeta fram en referensgrupp.
6. Arbetsgruppen ska på begäran av styrgruppen ta fram årlig uppföljning.

Arbetsordning

Arbetsordningen reglerar arbetsformerna i det gemensamma folkhälsorådet.

Sammanträden anordnas turvis i respektive kommun.

Folkhälsorådets styrgrupp sammanträder minst två gånger per år.

- Möteskallelse skickas senast fyra veckor innan sammanträdet. Dagordningen för sammanträden skickas senast en vecka innan sammanträdet.

Övriga grupper sammanträder efter behov.

- Möteskallelse skickas senast två veckor innan sammanträdet.
- Dagordningen för sammanträden skickas senast en vecka innan sammanträdet.

Ansvariga för utvecklings-/projektgrupper adjungeras vid behov.

Styrgruppen ansvarar för att formulera och besluta om uppdrag till arbetsgruppen.

Styrgruppen ansvarar för årlig uppföljning och utvärdering av det gemensamma folkhälsorådet, skriftlig rapportering sker årligen senast under april månad avseende föregående kalenderår till respektive kommuns kommunstyrelse.

Ordförande (sammankallande kommuns roll) ansvarar för att protokoll förs vid varje sammanträde, protokoll delges samtliga kommuner.

Respektive kommun ansvarar för åtaganden enligt beslut inom tilldelad ekonomisk ram. Beslut som innebär kostnader därutöver, kräver särskilt beslut av vardera kommunen.